

**Tätä kohdetta on tuettu
Manner-Suomen
maaseudun
kehittämishojelmasta
2014-2020**

**Kotieläinalalle kilpailukykyä
bioturvallisuudesta-hanke**

Euroopan maaseudun
kehittämisen maatalousrahasto:
Eurooppa investoi maaseutualueisiin

Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

MAASEUTU 2020

MAASEUTU 2020

Miten sikatiloilla käsitellään raatoja?

13.30 Honkajoki palvelee raatojen keräilyssä ja kuljetuksessa
Logistiikkapäällikkö Arto Räikkönen, Honkajoki Oy

14.00 Raatojen käsittely ja säilytys
Läänineläinlääkäri Anna Jeshoi, Länsi- ja Sisä-Suomen Aluehallintovirasto

14.45 Itsestään kuolleiden ja lopetettujen emakoiden kuolinsyyt
Kurikan kunnaneläinlääkäri Eve Ala-Kurikka

15.15– Miten sikatiloilla käsitellään raatoja? Tuloksia kyselytutkimuksista
Tutkimusprofessori Jarkko Niemi, Luke

15.30 Tilaisuus päättyy

Euroopan maaseudun
kehittämisen maatalousrahasto:
Eurooppa investoi maaseutualueisiin

Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

Miten sikatiloilla käsitellään raatoja? Tuloksia kyselytutkimuksista

Jarkko Niemi

Luonnonvarakeskus

Johdanto

- Tautisuojauksella tarkoitetaan toimenpiteitä, joita tilalla tehdään tautien leviämisen ennaltaehkäisemiseksi
  - Leviäminen tilalle ja leviäminen tilalla
- Hyvä tautisuojaus on ennen kaikkea toimintatapakysymys:
  - Päivittäiset rutiinit ja työtavat, työjärjestys
  - Huolellisuus, siisteys
  - Tilan rakenteelliset ja toiminnalliset ratkaisut
  - Ihmiset, eläimet, ajoneuvot ja tarvikkeet
  - Haittaeläintorjunta
  - Suunnittelu, koulutus, seuranta
  - Raatojen käsittely, säilytys ja hävittäminen

Tautisuojauskäytäntöjen merkitys

- Vähentävät eläintautien tilalle leviämisen riskiä sekä tilalla leviämisen riskiä
- Afrikkalaisen sikaruton riski korostaa tautisuojauksen merkitystä
- Suomessa esiintyy vähän tarttuvia eläintauteja, mutta tuotantosairaudet aiheuttavat toisinaan harmia.
- Tuotantosairaudet voivat aiheuttaa jopa 30-40 € tappiot sikaa kohti
- Kuolleisuus eräs taloudellisesti tärkeimmistä tuotantosairauksista
  - Kuolleisuus kokonaisuutena 3-9 e/sika
- Etenkin emakkosikalassa eläimiä (porsaita) kuolee säännöllisesti ja niiden säilytykseen ja hävittämiseen on oltava riittävät tilat

Kuolleet eläimet ja taudinaiheuttajien siirtyminen

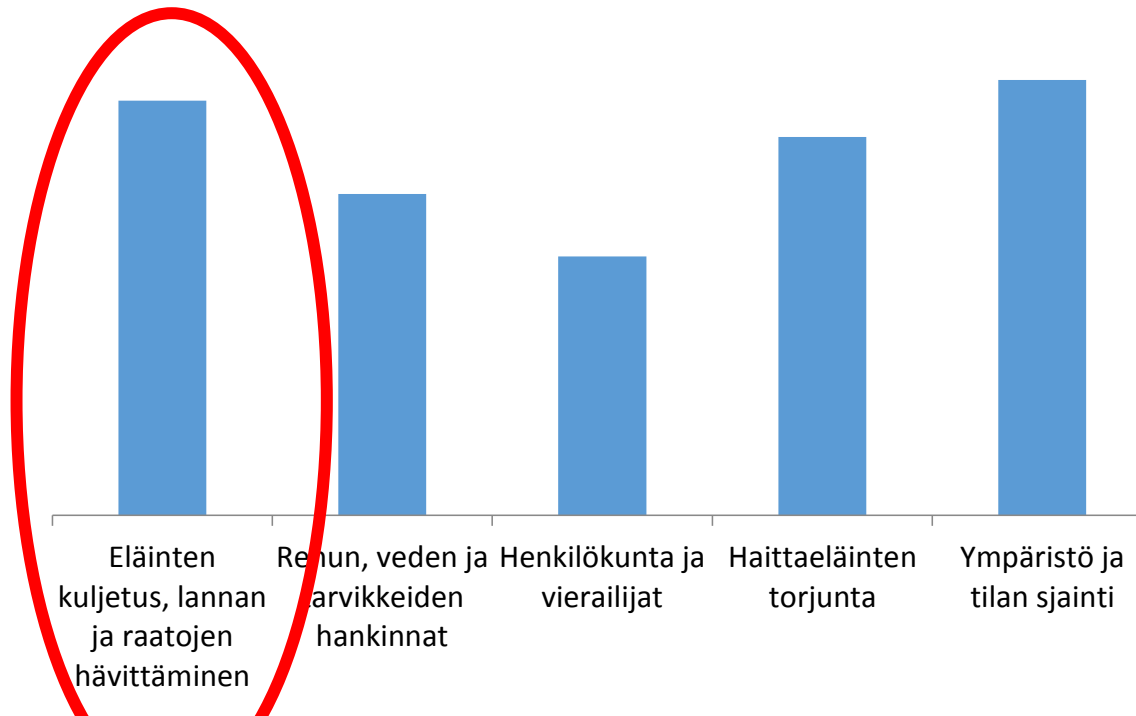
- Kuolleet eläimet voivat levittää ympärilleen runsaasti taudinaiheuttajia – kuoleman syynä voi olla sairastuminen esim. tarttuvaan tautiin.
- ➔ Siirrä kuolleet eläimet mahdollisimman pian pois sikalasta
- ➔ Varastoi ne hyvin ilmastoidussa paikassa, jäähdytetyssä varastossa, joka on mahdollisimman kaukana sikalasta.
- ➔ Valmista, että raatojen nouto tilalta pois ei aiheuta lisää riskiä. Ajoneuvon reitti ei saisi kulkea puhtaalla alueella.
- ➔ Haittaeläinten ei tulisi päästä koskemaan raatoihin tai niiden eritteisiin
- ➔ Puhdista ja desinfioi kuolleiden eläinten varastointipaikka raatojen noudon jälkeen

Miten sikatiloilla käytetään tautisuojausta?

Ulkoinen tautisuojaus sikatiloilla

- PROHEALTH-hankkeessa tehdyn selvityksen perusteella ulkoinen tautisuojaus on sikatiloilla keskimäärin sisäistä korkeammalla tasolla
- Parantamisen mahdollisuuksia eläinten kuljetukseen, lannan ja raatojen poistoon liittyvissä asioissa
- Vaihtelu indeksin pisteluvussa tilojen välillä voi olla jopa yli 25%

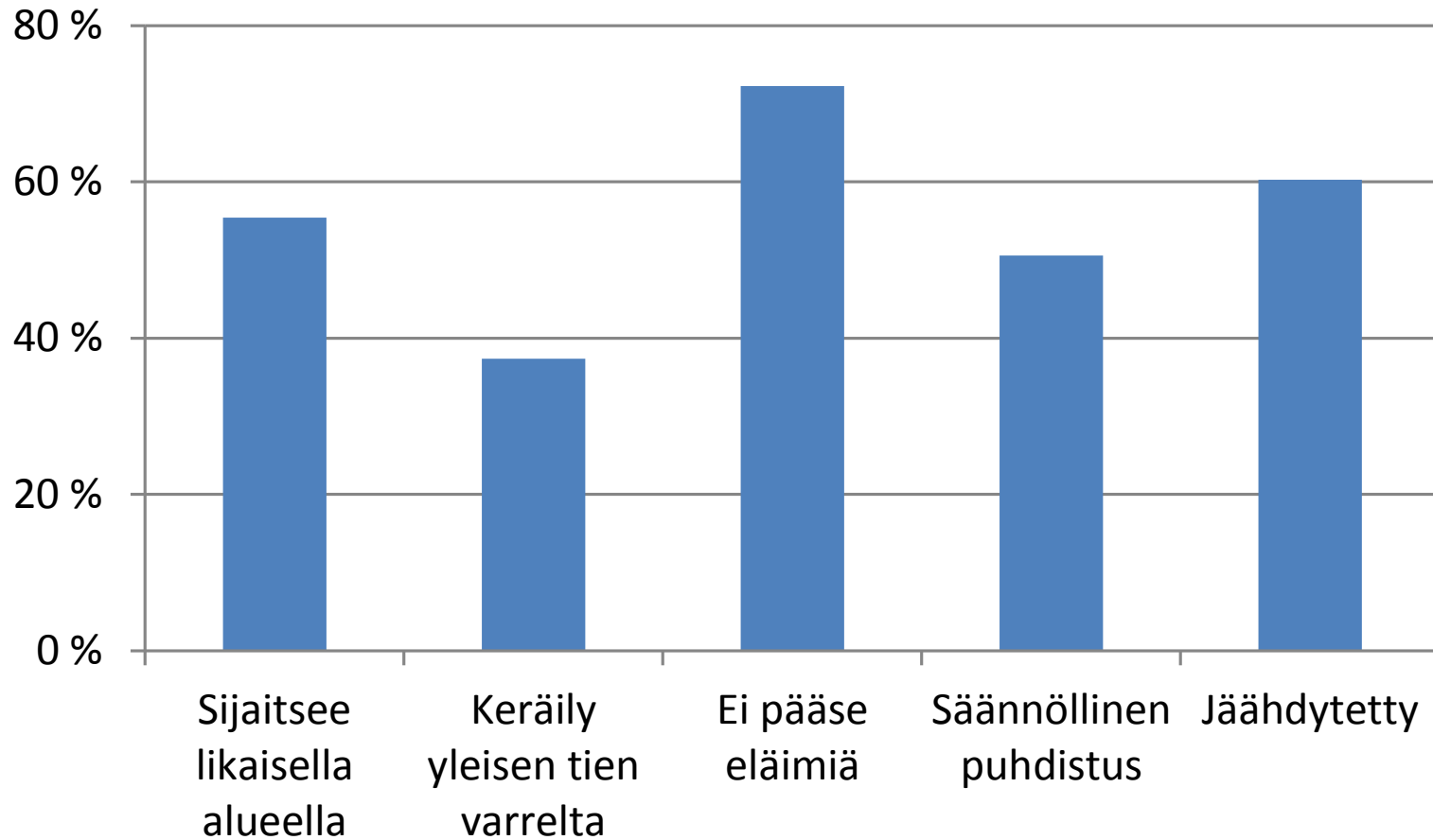
Raatojen säilytys ja käsittely tiloilla

- Jos karsinassa löydetään kuollut eläin, pääsääntöisesti se siirretään heti raatokonttiin ja toissijaisesti käytävälle, josta se siirretään raatokonttiin myöhemmin.
- Noin 80 % vastaajista ilmaisi käyttävänsä *aina* käsineitä raatoja käsitellessään.
- Kyselyissä noin 70 % vastanneista sikatiloista omaa raatokontin
  - ➔Määrä on noussut noin 10 % noin viiden vuoden aikana

Raatojen säilytys ja käsittely tiloilla

- Eläintilojen ulkopuolella olevan raatojenkeräilyastian käytössä on sikatiloilla parantamisen varaa
- Noin viidennes sikatiloista kokee, että raatokontin käyttöä voisi parantaa. Yleensä tosin tarkoittaa sitä, että kontin käyttö tulisi ensin aloittaa
  - Kontin käyttötavassa ja sijoittelussa jonkin verran parantamisen mahdollisuuksia
  - Olisi hyvä tietää tai selvittää, miksi eläin on kuollut
- Aiemmin olemme arvioineet, että vuonna 2033 yli 95 prosentilla sikatiloista olisi raatokontti

Milliaisia raatokontit ovat?

Parantamisen mahdollisuuksia

- Kyselyn mukaan noin 86 % sikatuottajista on tyytyväisiä tilansa tautisuojaukseen
  - Tyytyväiset käyttivät muita enemmän tautisuojausta
- 25-40 % sikatuottajista oli sitä mieltä, että näillä osa-alueilla parantamisen mahdollisuuksia: tautisulun käyttö, ovien lukitseminen, haittaeläinten torjunta, raatojen säilytys, lastaustilan käyttö
- Huom! Myös tilan oma väki (esim. käsien pesu, suojavaatetus)

	Porsastuotanto	Yhdistelmäsikala	Lihasesikala
Suojaavaatetus vierailijoilla	86	85	75
Vierailijat käyttävät saappaita	81	75	73
Käsien pesu poistuttaessa	98	91	85
Lastausalue pestään käytön jälkeen	24	36	18
Eläinsuojan pesu aina kasvatuserän jälkeen	32	39	79
Eläinsuojan ovet on lukittu	49	47	56
Haittaeläintorjunta	59	64	65
Liikennejärjestelyt tautisuojaus huomioiden	26	11	23

Kiitos!